

Un retrat del catalanisme

“**U**na mica més, s’haurien d’ajuntar una mica més”. “Va, que de seguida estem”. “Estiguin quiets un moment”. “Somriguin”. “Una mica més...” “Diguin amb mi: Should Catalonia be an independent country?” Clic.

Estem a l’espera de la data i la pregunta. I de la tramitació dels pressupostos, esclar. Però l’estrella del mes, la que alimentarà més especulacions i concentrarà més gesticulació, serà probablement la pregunta. Tant si la negociació és discreta i convoca a tothom, com si suscita recels i esdevé motiu de retrets i d’imputacions de fons i de forma. De moment, sortim a filtració interessada per dia. La formulació de la pregunta, encara que el seu contingut sigui claríssim des de fa mesos per a la majoria de la gent, posarà a prova la capacitat de l’actual sistema polític d’assumir les demandes de la societat civil. La pregunta serà un mirall on veurem reflectides les fortaleces i les misèries dels actors principals de la política institucional catalana.

Quant als pressupostos, l’estretíssim marge de maniobra que deixa l’exigüitat dels recursos disponibles aboca a una tramitació previsible. Es fa difícil pensar que algú hi introduirà una idea nova que fins ara s’havia guardat gelosament. No hi ha més cera. Són uns pressupostos que no agraden a ningú. La seva desproporció en relació als impostos recaptats a Catalunya i a les necessitats urgents torna a ser descomunal. Però

no hi ha capacitat immediata de canviar el règim fiscal. De fet, una part de l’oposició ni s’ha pres la molèstia d’atorgar al tema de l’espoli fiscal cap mena de prioritat. Aquesta és, doncs, la situació. El Govern dient que són els millors pressupostos possibles donades les circumstàncies. ERC dient que són més socials i que milloren de molt els anteriors per la pressió que ha pogut exercir sobre el Govern a canvi del suport parlamentari. La resta de grups denunciant amb accents diversos la insuficiència dels pressupostos, assenyalant aspectes de la seva distribució que consideren especialment perniciosos, i retraient a ERC, amb més o menys elegància o causticitat, la seva complicitat amb el Govern. Poca cosa més.

Al voltant de la pregunta, en canvi, es planteja la correlació de forces

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.ara.cat

dins del bloc formalment partidari del dret a decidir. Després ja veurem si hi ha capacitat per fer efectiu el referèndum. Però la pregunta, la seva formulació definitiva, ens proporcionarà un bon retrat de situació: on és el catalanisme polític ara mateix i on són les diverses formacions. La pregunta ens indicarà en quina direcció ha remat cadascú i de quina força ha disposat. Ens dirà on és el centre de gravetat del sistema polític català. Fins ara sabíem on era la majoria mobilitzada i on eren algunes organitzacions fonamentals de la societat civil. Ara sabrem si el sistema polític es mou prenent aquella societat civil com a referència o bé si, fins i tot en aquesta conjuntura, no pot prescindir del taticisme i la conspiració de saló.

De la formulació definitiva de la pregunta n’obtidrem un retrat de

grup del catalanisme. Qui mira la càmera, qui s’adorm, qui fa cara de pomes agres, qui treu pit, qui s’ajup, qui no hi és, qui hi és però s’estimaria més no ser-hi.

El 1985 Steven Spielberg va produir l’exitós film de Robert Zemeckis *Back to the future*. El protagonista, Marty McFly, s’ha de traslladar al passat, al 1955, per provocar que els seus pares es trobin, *connectin*, i el puguin engendrar. Mentre el Marty procura que els seus pares lliguin, *veu* si les coses van bé o malament a través d’una fotografia. Quan la relació entre els futurs pares és improbable, la imatge del Marty a la foto es difumina i queda esborrada. Però reapareix quan sembla que la relació pot prosperar. El mateix protagonista, cada vegada que s’esvaeix a la foto, mostra senyals evidents de feblesa, de pèrdua de vitalitat. La intensitat de la seva imatge a la fotografia li asenyala, de fet, la tensió entre la probabilitat de tenir vida i futur, o la inviabilitat, la desaparició, la projecció fantasmal que no va reeixir.

En el retrat del catalanisme que contindrà la formulació de la pregunta, hi veurem també presències ben perfilades i rastres de figures que han desaparegut. Hi endevinarem la direcció i la intensitat dels compromisos de cadascú. Hi percebrem la prova de vida; l’acta notarial de les intencions i devocions de cada partit. Serà una informació decisiva just abans de la metamorfosi del vell mapa electoral de la Transició.

“Vostès, els de la tercera fila..., girin-se i mirin cap aquí, sisplau”. “Així...” Clic.

Quant als pressupostos, l’estretíssim marge de maniobra aboca a una tramitació previsible

SUSANA SUBIRANA

La formulació de la pregunta de la consulta ens dirà on és el centre de gravetat del sistema polític català